

ยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น

ศ. ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์

รศ.ดร.คมเพชร ฉัตรศุกกุล

คณะศึกษาศาสตร์

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เป็นพระราชบัญญัติการศึกษาฉบับปัจจุบันที่ได้รับการพัฒนาเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ความมุ่งหมายที่สำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษานี้คือ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และในการจัดการศึกษานั้น ประสงค์ที่จะให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษาจึงส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

การที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนนั้น สิ่งสำคัญที่น่าจะเกี่ยวข้องกับผู้เรียน อาจได้แก่ยุทธวิธีการเรียนและการศึกษา ความสนใจในการเรียน เซาว์ปัญญา และตัวแปรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง สำหรับยุทธวิธีการเรียนนั้น เป็นแนวทางที่ผู้เรียนปฏิบัติตนทางการเรียนซึ่งเป็นสิ่งที่ปฏิบัติตามได้ยากในตอนต้น แต่ถ้าปฏิบัติติดต่อกันเป็นเวลานานพอสมควรแล้ว ยุทธวิธีการเรียนนั้นก็จะติดเป็นนิสัยประจำตัว ซึ่งยุทธวิธีการเรียนที่ดี ได้แก่ การแบ่งเวลาสำหรับศึกษาไว้เป็นสัดส่วน เมื่อถึงเวลาเรียนก็เรียน ตั้งใจเรียน พยายามรักษาเวลาและทำตามตารางเวลา ตลอดทั้งปฏิบัติตามตารางเวลาที่กำหนดให้ได้ทุกวัน หาสถานที่ศึกษาให้เหมาะสม บังคับใจให้แน่วแน่ต่อการเรียน ทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนดให้ เหมาะกับความสามารถของตนเอง ตลอดทั้งพยายามศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ทบทวนบทเรียน และมีวินัยในตนเองด้านการเรียน

ยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาเป็นเทคนิคหรือวิธีการหรือรูปแบบเฉพาะของบุคคลที่แตกต่างกันทั้งในด้านการคิด การเรียนรู้ และการจดจำ เพื่อเอาชนะอุปสรรคทั้งมวลที่บุคคลต้องเผชิญ รวมทั้งเป็นการพัฒนาเสริมสร้างความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมในเรื่องต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ นอกจากนี้ ยุทธวิธีต่างๆสามารถปรับเปลี่ยนใหม่ให้ดีขึ้นตามสภาพแวดล้อม และตามความต้องการ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากประสบการณ์ของบุคคลนั้น

ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนวัยรุ่นที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตลอด ทั้งได้สำรวจปัญหาเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนวัยรุ่น จำนวน 100 คน ผลการสังเกตและการสำรวจ ได้ผลสอดคล้องกัน คือ พบว่านักเรียนวัยรุ่นร้อยละ 30 ประสบความสำเร็จทางการเรียน ส่วนนักเรียนวัยรุ่นอีกร้อยละ 70 ประสบอุปสรรคต่างๆ ทางการศึกษา ไม่มีความกระตือรือร้น ไม่เพียรพยายาม เรียนไปวันๆ ไม่มีความมุ่งมั่น ไม่วางแผนการเรียน ไม่ทราบวิธีเรียน ไม่ทราบวิธีศึกษาค้นคว้า ตลอดทั้งมีความรู้สึกเฉยๆ ต่อการเรียน

เนื่องจากนักเรียนวัยรุ่นที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ เป็นวัยที่แข่งขัน ต่อสู้ ต้องการความสนใจ ใส่ใจและการยอมรับจากบุคคลที่อยู่ในวัยเดียวกันหรือต่างวัย พร้อมทั้งจะเรียนรู้ รับรู้ และเผชิญปัญหาต่างๆ นานับประการที่จะเกิดขึ้นกับตน ไม่ว่าจะปัญหานั้นจะเกิดจากการที่ตนไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเอง หรือเกิดจากความขัดแย้ง ความผิดหวัง ไม่สมหวัง ว้าวุ่นใจ เคร่งเครียด ตลอดทั้งพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่างๆ ของตนเอง แสวงหาวิธีต่างๆ เพื่อให้สามารถ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และมีคุณค่า และเนื่องด้วยการศึกษาเล่าเรียนเป็นหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของนักเรียนวัยรุ่น หากนักเรียนวัยรุ่นมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน มีความสนใจ มีแรงจูงใจ มีวินัย มีความตั้งใจ รู้จักบริหารเวลาเรียน มีสมาธิในการเรียน รู้จักใช้สื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ตลอดทั้งวางแผนการเรียนและการเตรียมตัวสอบ ก็จะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนวัยรุ่นไม่ต้องประสบปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการเรียน และอาจจะช่วยให้การดำรงชีวิตด้านอื่นๆ มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

จากผลการสังเกตและการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนวัยรุ่น ทำให้ผู้วิจัย ประสงค์จะศึกษาว่า นักเรียนวัยรุ่นมียุทธวิธีการเรียนและการศึกษาอย่างไร และมีปัจจัยหรือตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น และผลของการศึกษาในครั้งนี้ นอกจากจะทำให้ ทราบยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่นแล้ว ยังจะเป็นข้อมูลที่จะนำไปช่วยปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนวัยรุ่น โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่กำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่องยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษายุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้านครอบครัว และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนกับยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น
3. เพื่อหาความสัมพันธ์พหุคูณ และค่านำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้านครอบครัว และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่มีต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษา

ของนักเรียนวัยรุ่น และเพื่อค้นหาตัวแปรด้านส่วนตัว ตัวแปรด้านครอบครัว และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลดีที่สุดต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่นและหาค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของ ตัวแปรที่ส่งผลดีที่สุดต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรทำนาย จำแนกเป็น

1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ อายุ เพศ ระดับชั้นเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสถานที่พักอาศัย

1.2 ตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว และบรรยากาศในครอบครัว

1.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน บรรยากาศในโรงเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธภาพกับเพื่อน

2. ตัวแปรตามหรือตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ ยุทธวิธีการเรียนและการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ยุทธวิธีการเรียนและการศึกษา (Learning and Study Strategies) ของนักเรียนวัยรุ่น หมายถึง วิธีปฏิบัติตนทางการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนวัยรุ่น ที่แสดงให้เห็นถึง เจตคติที่มีต่อการเรียน ความสนใจ ในการเรียน แรงจูงใจในการเรียน การบริหารเวลาในการเรียน สมาธิและความเอาใจใส่ในการเรียน กระบวนการศึกษาหาความรู้ การเลือกประเด็นและสาระข้อมูลที่สำคัญในการเรียน การรู้จักใช้เทคโนโลยีต่างๆในการแสวงหาความรู้ การทบทวนบทเรียน การเตรียมตัวในการเรียน และการทดสอบตนเอง การเตรียมตัวสอบและกลยุทธ์ในการสอบ และความวิตกกังวลในการเรียน

2. ตัวแปรทำนายหรือตัวแปรพยากรณ์ที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น ได้แก่

2.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว หมายถึง ลักษณะเฉพาะและสภาพทั่วไปของนักเรียน ได้แก่ อายุ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถานที่พักอาศัย

2.2 ตัวแปรด้านครอบครัว หมายถึง สภาพการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับผู้ปกครองและนักเรียนวัยรุ่น ได้แก่ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวและบรรยากาศในครอบครัว

2.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนวัยรุ่น ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน บรรยากาศในโรงเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนวัยรุ่น และสัมพันธภาพกับเพื่อน

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้หรือทักษะที่ได้จากการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและผู้เรียนแต่ละคนจะสัมฤทธิ์ผลตามหลักสูตรในแต่ละระดับหรือแต่ละรายวิชาแตกต่างกัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) โดย จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป คือ มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมที่อยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 60-74 คือ มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.40-2.99

3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 59 ลงมา คือมีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.39 ลงมา

4. ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

4.1 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวสูง หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป

4.2 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 20,000-29,999 บาท

4.3 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 19,999 บาท ลงมา

5. นักเรียนวัยรุ่น หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4,5 และ 6 อายุ 14-18 ปี โรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และนครปฐม ปีการศึกษา 2542 จำนวน 1,905 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 655 คน และ นักเรียนหญิง จำนวน 1,250 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร และปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 1,905 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 655 คน และนักเรียนหญิง 1,250 คน เมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียน พบว่าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 จำนวน 598 คน, 675 คน และ 632 คน ตามลำดับ และมีอายุระหว่าง 14-18 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 16 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1	แบบสอบถามยุทธวิธีการเรียนและการศึกษา
ตอนที่ 2	แบบสอบถามสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเล่าเรียน
ตอนที่ 3	แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยแจกแบบสอบถามยุทธวิธีการเรียน และการศึกษาไปจำนวนทั้งสิ้น 2,050 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามที่นักเรียน วัยรุ่นตอบข้อมูลครบทุกข้อคำถามกลับคืนมาจำนวน 1,905 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.93 และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้ Pearsons Product Moment Correlation และ Multiple Correlation
3. วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ (b) โดยใช้ สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบป้อนเข้า (Enter) และแบบขั้นตอน (Stepwise)

ผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 1,905 คน เป็นนักเรียนที่มีอายุ 16 ปี จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.28 รองลงมา คือ อายุ 17 ปี, 15 ปี, 18 ปี และ 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.45, 24.15, 9.92 และ 3.20 ตามลำดับ และเมื่อจำแนกตามเพศพบว่า จำนวนนักเรียนวัยรุ่นหญิงมีมากกว่าเพศชายคือ เป็นนักเรียนวัยรุ่นหญิงร้อยละ 65.62 และนักเรียนวัยรุ่นชาย ร้อยละ 34.38

สำหรับจำนวนนักเรียนในแต่ละระดับชั้น ปรากฏว่า มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5, 6 และ 4 ร้อยละ 35.43, 33.18 และ 31.39 ตามลำดับ

ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวัยรุ่นนั้น นักเรียนวัยรุ่นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.77 รองลงมาคือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ และระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 26.66 และ 21.57 ตามลำดับ

สถานที่พักอาศัยของนักเรียนวัยรุ่นนั้น จำนวนนักเรียนที่พักอาศัยกับบิดามารดามีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.45 และมารองลงมาตามลำดับ ได้แก่ พักอาศัยกับมารดา ญาติ พักอาศัยในหอพัก พักอาศัยกับบิดา และอื่นๆ (ซึ่งได้แก่ อยู่คนเดียว อยู่กับพี่ อยู่กับน้อง และอยู่บ้านเช่า) คิดเป็นร้อยละ 11.92 9.55, 4.98, 3.73 และ 0.37

ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัวพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดาและมารดาของนักเรียนวัยรุ่น ตั้งแต่ 20,000-29,999 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.88 และมารองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ต่ำกว่า 19,999 บาท มีจำนวนร้อยละ 29.71 และ ตั้งแต่ 30,000 บาท ขึ้นไป มีจำนวนร้อยละ 26.40

ส่วนบรรยากาศในครอบครัวของนักเรียนวัยรุ่นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64

นอกจากนี้ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ซึ่งได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และบรรยากาศในโรงเรียน ต่างอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.640, 3.597, 3.498 และ 3.172 ตามลำดับ

สำหรับยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่นนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.324 และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านของยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาพบว่า ยุทธวิธีการเรียน และการศึกษาด้านเจตคติที่มีต่อการเรียน และด้านความสนใจในการเรียนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.004 และ 4.112 ตามลำดับ ส่วนด้านแรงจูงใจในการเรียน การบริหารเวลาในการเรียน สมาธิและความเอาใจใส่ในการเรียน กระบวนการศึกษาหาความรู้ การเลือกประเด็นและสาระ ข้อมูลที่สำคัญในการเรียน การใช้เทคนิคและวัสดุอุปกรณ์ช่วยเหลือในการเรียน การทบทวนบทเรียน

การเตรียมตัวในการเรียน และการทดสอบตนเอง การเตรียมตัวสอบและกลยุทธ์ในการสอบ และ ความวิตกกังวลในการเรียน มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.865-3.571

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนกับยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น พบว่า

2.1 ตัวแปรด้านส่วนตัวของนักเรียนวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์กับยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ สถานที่พักอาศัย (.134) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (.299) และตัวแปรด้านส่วนตัวที่มีความสัมพันธ์กับยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ เพศ (.079) และระดับชั้นเรียน (0.64) ส่วนอายุของนักเรียนวัยรุ่น มีความสัมพันธ์ทางลบกับยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ตัวแปรด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 0.5 คือ บรรยากาศในครอบครัว (.289) และฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว (.059) ตามลำดับ

2.3 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ที่มีความสัมพันธ์กับยุทธวิธีการเรียนและการศึกษา ของนักเรียนวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ บรรยากาศทางการเรียน (.346) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน (.251) สัมพันธภาพกับเพื่อน (.201) และบรรยากาศใน โรงเรียน (.132)

3. ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์พหุคูณ และค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์ของตัวแปร ที่ส่งผลต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น พบว่า

3.1 สัมประสิทธิ์สหพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัว (ซึ่งได้แก่ อายุ เพศ ระดับชั้นเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสถานที่พักอาศัย) กับยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่นมีค่าเท่ากับ .330 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 17.770$) มีความผันแปรร่วมกัน 10.90% และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ .406

3.2 สัมประสิทธิ์สหพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรด้านครอบครัว (ซึ่งได้แก่ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว และบรรยากาศในครอบครัว) กับยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่นมีค่าเท่ากับ .290 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 67.182$) มีความผันแปรร่วมกัน 8.40% และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ .411

3.3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างกลุ่มตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน (ซึ่งได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และบรรยากาศในโรงเรียน) กับยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่นมีค่าเท่ากับ .372 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 58.663$) มีความผันแปรร่วมกัน 13.90% และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ .399

3.4 ค่าความสำคัญสัมพัทธ์ของกลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัว กลุ่มตัวแปรด้านครอบครัว และกลุ่มตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่นมีทั้งค่าบวก และค่าลบ ที่ส่งผลในทางบวกมี 9 ตัวแปร และส่งผลในทางลบมี 7 ตัวแปร โดยตัวแปรที่ส่งผลในทางบวกมากที่สุดคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งส่งผล 22.133% และตัวแปรที่ส่งผลในทางบวกมารองลงมาตามลำดับได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน บรรยากาศในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สถานที่พักอาศัยโดยพักอาศัยในหอพัก สัมพันธภาพกับเพื่อน อายุ ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว และสถานที่พักอาศัยโดยพักกับญาติ ส่งผล 20.161, 13.172, 7.975, 5.645, 5.555, 5.555, 2.867 และ 0.448% ส่วนตัวแปรที่ส่งผลในทางลบ ได้แก่ สถานที่พักอาศัยโดยพักอาศัยกับมารดา ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 สถานที่พักอาศัยโดยพักคนเดียว อยู่กับพี่ อยู่กับน้อง หรืออยู่บ้านเช่า เพศ สถานที่พักอาศัย โดยพักอาศัยกับบิดา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และบรรยากาศในโรงเรียน ซึ่งส่งผล 3.943, 3.763, 3.046, 1.971, 1.971, 1.075 และ 0.717 ตามลำดับ

4. การค้นหาตัวแปรที่ส่งผลดีที่สุดต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรที่ทำนายยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่นได้ดีที่สุด คือ กลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานที่พักอาศัยโดยอาศัยในหอพัก กลุ่มตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ บรรยากาศในครอบครัว และกลุ่มตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธภาพกับเพื่อน มีค่าเท่ากับ .489 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F = 65.336$) ซึ่งมีความผันแปรร่วมกัน 23.90% และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ .375

นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ค่าน้ำหนักความสำคัญสัมพัทธ์และค่าเปอร์เซ็นต์ส่งผลของตัวแปรบางตัวของกลุ่มตัวแปรด้านส่วนตัว คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อายุ สถานที่พักอาศัยโดยพักอาศัยในหอพัก ตัวแปรจากกลุ่มด้านครอบครัว ได้แก่ บรรยากาศในครอบครัว และตัวแปรจากกลุ่มด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสัมพันธภาพกับเพื่อนส่งผลต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่นในทางบวกทั้งหมด และตัวแปรที่ส่งผลในทางบวกมากที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผล 27.978% และรองลงมา คือ บรรยากาศทางการเรียน ส่งผล 24.590% บรรยากาศในครอบครัวส่งผล 16.831% สัมพันธภาพระหว่าง

ครูกับนักเรียน ส่งผล 8.634% อายุ ส่งผล 7.760% สถานที่พักอาศัยโดยพักอาศัยในหอพัก ส่งผล 7.322% และสัมพันธภาพกับเพื่อน ส่งผล 6.885% โดยตัวแปรเหล่านี้สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 23.90

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกและเป็นตัวแปรที่ส่งผลดีที่สุดต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แสดงให้เห็นว่า ความรู้หรือทักษะที่นักเรียนวัยรุ่นได้จากการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลดีที่สุดต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษา ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาจะต้องศึกษารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ วิธีการจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและแนวการจัดการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2542 : 8-9) ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางดังนี้คือ (1) ด้านผู้เรียน : ให้จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เน้นการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด มีอิสระในการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตได้ และ (2) ด้านผู้จัดการเรียนรู้ : ให้จัดกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ เคารพศักดิ์ศรีสิทธิของผู้เรียน โดยมีการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลเป็นอันดับสองต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น คือ บรรยากาศทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมทางการเรียน และการจัดกระบวนการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2542:12-16) โดยให้ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัด การเรียนการสอนให้ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้ สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้ง สามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้พร้อมกัน จากการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพ

ผลการวิจัยครั้งนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของบราวน์ (Brown.1997:110) ที่ศึกษาพบว่า บรรยากาศทางการเรียน ยุทธวิธีการสอน อุปกรณ์การเรียนการสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีความสัมพันธ์กับยุทธวิธีการเรียน อีกทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของฮวง (Huang. 1997 :780) ที่ได้ศึกษาพบว่า ยุทธวิธีการเรียน และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ตลอดทั้งบรรยากาศในการเรียน ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศรีระพร จันทโนทก (2538 : 80) ที่ได้ศึกษาพบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ สอดคล้องกับผลการศึกษาของสิริพร คาวาน (2540 : 89) ที่ได้ศึกษาพบว่า บรรยากาศการเรียนการสอนเป็นตัวแปรหนึ่ง ที่มีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ส่วนตัวแปรที่ส่งผลทางบวกเป็นอันดับที่สามต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น คือ บรรยากาศในครอบครัว ซึ่งเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในครอบครัวตามความคิด ความรู้สึก และการรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อการแสดงออกของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อนักเรียนด้านการเรียน โดยนักเรียนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิด ความรู้สึก ตลอดทั้งการกระทำของนักเรียนไว้ว่า นักเรียนสามารถปรึกษาบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้ เมื่อนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้กำลังใจ สนับสนุนและส่งเสริมนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน นอกจากนี้ยังสนใจ เอาใจใส่และซักถามเกี่ยวกับเรื่องการเรียนของนักเรียน ตลอดทั้งอนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน อีกทั้งไม่ขัดข้อง หากนักเรียนต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหรือต้องการเรียนพิเศษ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของสิริพร คาวาน (2540 : 96) ที่ศึกษาพบว่า บรรยากาศในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและสอดคล้องกับผลการศึกษาของโกลด์เนอร์ และโกลด์เนอร์ (Gouldner and Gouldner. 1963:52) ที่ได้ศึกษาพบว่า บรรยากาศในครอบครัว ตลอดทั้งบรรยากาศ ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของบิดามารดา สามารถอธิบายลักษณะต่างๆ ของเด็กได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ และความสำเร็จในการเรียน

สำหรับตัวแปรที่ส่งผลทางบวกเป็นอันดับที่สี่ต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของ นักเรียนวัยรุ่น คือ สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน โดยนักเรียนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดความรู้สึกว่าครูผู้สอนควรมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่สอน ควรคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน ควรมีวิธีการถ่ายทอด ความรู้เพื่อให้การเรียนน่าสนใจ และเวลาสอนครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามหรือแสดงความคิดเห็น และควรจะซักถามนักเรียนเป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนเข้าใจบทเรียนที่เรียนหรือไม่หรือมากน้อยเพียงใด ตลอดทั้งควรใช้วิธีการเสริมแรงหรือให้กำลังใจนักเรียน เพื่อให้

เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียน นอกจากนี้ ครูควรมีความยุติธรรม มีความเห็นอกเห็นใจ มีความเป็นกันเองกับนักเรียน และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษามาร์แชลล์ (Marshall. 1996:2347) ที่ได้ศึกษาพบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน และกิจกรรมทางการศึกษาเล่าเรียน มีความสัมพันธ์กับยุทธวิธีการเรียน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของแมคดาเนียลและรีวิทส์ (McDaniel and Revits.1981:49-50 ; อ้างอิงจาก ประพัฒน์ จำปาไทย. 2525 : 158-161) ที่ได้ศึกษาพบว่า ลักษณะของอาจารย์ที่ผู้เรียนมีความคิดว่ามีประสิทธิภาพในการสอนมีลักษณะดังนี้ (1) เตรียมการเสนอบทเรียนอย่างดี (2) สามารถใช้อุปกรณ์การสอนอย่างเหมาะสม (3) สนใจความรู้สึกของผู้เรียนและ (4) มีความยุติธรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่ และคนอื่นๆ (2528:83-87) ที่กล่าวว่า พื้นฐานที่จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนได้แก่ (1) การยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล คือการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ความจริงใจระหว่างครูและศิษย์ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ และ (3) การสื่อสารควรเป็นการสื่อสารแบบเปิดที่อยู่ในบรรยากาศของการยอมรับเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล เพราะแต่ละบุคคลต่างมีอารมณ์ ความรู้สึก ค่านิยม พฤติกรรม และแนวคิดที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน รวมทั้งการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูผู้สอนและนักเรียน ตลอดทั้งบรรยากาศในการเรียน และการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

โดยสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาพบว่า องค์ประกอบหรือตัวแปร 3 ประการ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และสัมพันธภาพระหว่างผู้สอนกับนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอน โดยผู้สอนจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะจะเป็นผู้ที่กำหนดบรรยากาศเกี่ยวกับการเรียนการสอน นอกจากนี้คุณลักษณะของผู้สอนที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพมีหลายประการ เช่น มีความรู้ในเรื่องที่จะสอนดี มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน และมีความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน

ผลการวิจัยครั้งนี้ ยังได้ศึกษาพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น เป็นอันดับที่ 5-7 คือ อายุ ส่งผล 7.760% สถานที่พักอาศัยโดยพักอาศัยในหอพัก ส่งผล 7.322% และสัมพันธภาพกับเพื่อน ส่งผล 6.885% โดยนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่า เมื่ออายุเริ่มมากขึ้นจะตั้งใจเรียนมากขึ้น มีสมาธิในการเรียนมากขึ้นและรู้จักควบคุมตนเองด้านการเรียนได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งต้องการความเป็นอิสระหากสามารถอยู่หอพักได้จะทำให้สมาธิในการเรียนดีขึ้น สามารถบริหารเวลาได้ด้วยตนเอง ส่วนในด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนนั้น นักเรียนสามารถปรึกษาปัญหาการเรียนและปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนได้ มีความภูมิใจที่เพื่อนๆ ต่างช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรักสามัคคี และ มีน้ำใจต่อกันไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนหรือเรื่องส่วนตัว

นอกจากนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้ยังได้ศึกษาพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลในทางบวกมากที่สุด 3 อันดับแรก ต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษารายด้านของนักเรียนวัยรุ่น โดยเฉพาะด้านเจตคติที่มีต่อการเรียน ความสนใจในการเรียน แรงจูงใจในการเรียน การบริหารเวลาในการเรียน และการทบทวนบทเรียน ได้แก่ บรรยากาศทางการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบรรยากาศในครอบครัว ส่วนตัวแปรอื่นๆ มีทั้งส่งผลในทางบวกและทางลบต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาด้านอื่นๆ ผลการวิจัยดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของประคินันท์ อุปรมัย (2523:123-127) ที่กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญที่เสริมสร้างบรรยากาศทางการเรียน ซึ่งได้แก่ (1) บุคลิกภาพบางประการของครู เช่น รูปร่าง หน้าตา การแต่งกาย สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้ คำพูด อารมณ์ และบทบาทของครูมีผลต่อบรรยากาศในการเรียนในชั้นเรียนอย่างมาก (2) พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติและความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่ มีผลต่อบรรยากาศในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติหรือเจตคติที่ดีต่อการสอนและต่อนักเรียนเป็นผู้มองโลกในแง่ดี ย่อมเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่าครูที่มีทัศนคติในทางตรงกันข้ามอีกทั้งความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนมักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย (3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง มีผลต่อบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถาม เข้าร่วมกิจกรรมให้มาก จะทำให้บรรยากาศในการเรียนมีความสุข กระตือรือร้น ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง ก็มีผล ช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย และ (4) ครูควรรู้จักใช้การเสริมแรงที่เหมาะสมจะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในการเรียน และจะช่วยให้นักเรียนเพิ่มความพยายามในการเรียนมากขึ้น

นอกจากสภาพการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศทางการเรียนแล้ว บรรยากาศในครอบครัวก็เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนวัยรุ่น อีกทั้งตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งและส่งผลต่อยุทธวิธีการเรียนและการศึกษา คือ ตัวผู้เรียนหรือนักเรียน โดยผู้เรียนจะต้องให้ความสนใจ ใส่ใจข้อมูลต่างๆ ทั้งจากสิ่งที่ครูสอน เอกสาร ตำรา และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทบทวนข้อมูล ความรู้ต่างๆ ที่ได้เรียนรู้ และนำความรู้มาใช้ประโยชน์ต่อไป พร้อมทั้งพยายามเอาชนะอุปสรรคทั้งหมดที่ต้องเผชิญและ ศึกษาหาวิธีการต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารการศึกษา อาจารย์ผู้สอนได้ตระหนักถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศทางการเรียนการสอน ครู-อาจารย์ ตลอดทั้งผู้เรียน พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยประสานสัมพันธ์กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศทางการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น และเพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนทุกระดับชั้น เช่น ความเชื่อในความสามารถของตนเองของนักเรียน แรงจูงใจในการเรียนทั้งแรงจูงใจภายนอกและแรงจูงใจภายใน คุณลักษณะของครู-อาจารย์ที่พึงประสงค์ ตลอดทั้งวิธีพัฒนายุทธวิธีการเรียนและการศึกษาของนักเรียนทุกระดับการศึกษา

ประวัติผู้วิจัย

ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์

ค.บ. (เกียรตินิยม) การสอนวิทยาศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค.ม. จิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Ph.D. Counseling and Guidance,

Educational Psychology: University of Arizona, U.S.A.

ศาสตราจารย์ ระดับ 10

ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มศว

รศ.ดร.คมเพชร ฉัตรสุกกุล

กศ.บ. (B.Ed.) มศว มหาสารคาม

กศ.ม. (M.Ed.) มศว ประสานมิตร

Ph.D. (Higher Education) North Texas State University, U.S.A.

หัวหน้าภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มศว

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิปันจิติ

สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา